

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 9/09-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., so sídlom Luxemburg, zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007 a takto

rozhodol:

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S. odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je majiteľkou týchto medzinárodných ochranných známkov platných na území Slovenskej republiky:

«- č... s prioritou od 27. apríla 2000, zapísaná v triede 32, 33 pre „alkoholické nápoje s výnimkou pív, vodku a liehoviny“ a 35;
- č... (kombinovaná) s prioritou od 2. novembra 1992, zapísaná v triede 33 pre „vodku ruského pôvodu“ a
- č... (kombinovaná) s prioritou od 6. septembra 2000, zapísaná v triede 32, 33 pre „alkoholické nápoje s výnimkou pív, vodku a liehoviny“ a 35 podľa medzinárodného triedenia tovarov a služieb.»

Sťažovateľka podala 29. novembra 2004 námietky podľa § 9 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov proti priznaniu právnej ochrany medzinárodnému zápisu č. 827 728 „M.“ na území Slovenskej republiky. V námietkach uviedla, že prihlasované výrobky v triede 33, a to alkoholické nápoje, vodka a liehoviny, sú úplne zhodné s výrobkami, ktoré sú chránené namietanými ochrannými známkami so skorším právom prednosti. Ostatné prihlasované výrobky sťažovateľka považovala za výrobky podobné s výrobkami, ktoré chránia už uvedené medzinárodné ochranné známky, keďže sú zahrnuté v triede 33 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Ďalej uviedla, že jej výrobky a výrobky prihlasovateľa pochádzajú z rovnakých odbytových kanálov a zameriavajú sa na rovnaký okruh spotrebiteľov. Tým, že tieto výrobky sú určené rovnakému okruhu spotrebiteľov, u spotrebiteľskej verejnosti môže ľahko vzniknúť predstava, že prihlasované produkty pochádzajú od majiteľa ochranných známok so skorším právom prednosti, prípadne, že medzi prihlasovateľom a sťažovateľkou došlo k majetkovému prepojeniu.

Na základe predložených námietok sťažovateľky vydal Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“ alebo „správny orgán“) 23. marca 2005 tzv. Avis de Refus podľa čl. 5 ods. 1 a 2 Madridskej dohody o medzinárodnom zápise továrenských alebo obchodných známok, ktorým predbežne odmietol právnu ochranu medzinárodnému zápisu č. 827 728 na území Slovenskej republiky. Prihlasovateľ mal možnosť vyjadriť sa k takto predbežne odmietnutej právnej ochrane jeho zápisu v lehote 6 mesiacov od vydania tzv. Avis de Refus.

Vzhľadom na skutočnosť, že prihlasovateľ nepodal v lehote 6 mesiacov námietky, úrad vydal 13. októbra 2005 rozhodnutie, v ktorom odmietol medzinárodne zapísanej ochrannej známke č. 827 728 právnu ochranu na území Slovenskej republiky. Prihlasovateľ po doručení rozhodnutia úradu o odmietnutí právnej ochrany podal 29. novembra 2005 proti uvedenému rozhodnutiu rozklad. V rozklade namietal skutočnosť, že „... majiteľ (t. j. prihlasovateľ, pozn.) sa k predbežnému odmietnutiu medzinárodnej ochrannej známky č. 827 728 nevyjadril z dôvodu, že mu toto predbežné odmietnutie zo dňa 23. 3. 2005 nebolo doručené. Domnieval sa, že pošta z Medzinárodného úradu bola zrejme omylom zaslaná na inú adresu alebo bola stratená poštovou službou.“. Sťažovateľka sa k uvedenému rozkladu vyjadrila tak, že „... nesúhlasí s ničím nepodloženým tvrdením prihlasovateľa, resp. majiteľa medzinárodného zápisu č. 827 728“, pričom navrhla potvrdiť rozhodnutie úradu z 13. októbra 2005.

Odvolací orgán úradu rozhodnutím č. MOZ 827 728 II/38-2006 z 18. apríla 2006 rozhodnutie prvostupňového orgánu zrušil a vec vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že úrad nedisponuje dôkazom o doručení oznámenia odoslaného prihlasovateľovi, preto treba pripustiť možnosť zlyhania doručovacej služby. Úrad zároveň uviedol, že je potrebné vychádzať z predpokladu, že tvrdenie prihlasovateľa o nedoručení tzv. Avis de Refus je pravdivé. Úrad v poučení uvedeného rozhodnutia zároveň uviedol, že „... *toto rozhodnutie je konečné a podľa § 61 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov sa nemožno proti nemu odvolať. Rozhodnutie nie je možné preskúmať súdom [§ 248 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov].*“

Sťažovateľka nesúhlasila s argumentom úradu o možnosti zlyhania doručovacej služby, pretože táto skutočnosť nebola podľa jej názoru úradom preverená (napr. prípisom adresovaným Medzinárodnému úradu Svetovej organizácie duševného vlastníctva v Ž.), čím bolo podľa nej rozhodnutie úradu založené len na dohadoch a nepodložených tvrdeniach a nezodpovedá požiadavke § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Sťažovateľka ďalej uvádza:

„Ak by sme totiž pristúpili na argumentáciu prihlasovateľa, že oznámenie o predbežnom odmietavom stanovisku mu nebolo doručené, tak celý madridský systém spočívajúci na notifikáciách majiteľom prihlasovaných medzinárodných zápisov, ktorými sa oznamujú odmietnutia predbežnej ochrany známkam na území zmluvnej strany, by stratil funkčnosť a efektívnosť. Pripomíname, že na základe týchto notifikácií sa počítajú lehoty pre podanie odpovede na tzv. Avis de Refus príslušnému národnému úradu, ktorý odmietnutie o udelení ochrany známke oznámil W. (t. j. Svetovej organizácii duševného vlastníctva, pozn.). W. v týchto prípadoch naozaj nedisponuje žiadnym dôkazom o doručení, ale celý madridský systém ochrany medzinárodných známk v krajinách, ktoré sú zmluvnými stranami Madridskej dohody alebo Madridského protokolu, je na tomto princípe notifikácií založený. Spochybňovanie tohto systému by znamenalo jeho absolútne znefunkčnenie. Takto by totiž každý prihlasovateľ, resp. majiteľ medzinárodnej ochrany známky, mohol tvrdiť, že notifikáciu W. o predbežnom odmietnutí ochrany neobdržal, aj napriek tomu, že túto notifikáciu v skutočnosti obdržal, čím by dochádzalo k umelému predlžovaniu konaní a dlhoročný madridský systém oznamovania odmietnutí by čoskoro stratil opodstatnenie a zmysel. Preto sťažovateľ nesúhlasil s napadnutým rozhodnutím Úradu, ktoré vykazuje nedostatky v odôvodnení, pretože došlo k porušeniu povinnosti zistiť skutočný stav vecí podľa správneho poriadku (71/1967 Zb.) v zmysle § 3 ods. 4, § 325 ods. 1 a § 47 ods. 3.“

Sťažovateľka preto podala proti rozhodnutiu úradu č. MOZ 827 728 II/38-2006 z 18. apríla 2006 krajskému súdu správnu žalobu. Podanie uvedenej správnej žaloby odôvodnila potrebou aplikácie Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, ktorej prílohou je Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva

(ďalej aj „Dohoda TRIPS“), a článkov dohovoru. Sťažovateľka v správnej žalobe poukázala na čl. 41 ods. 4 Dohody TRIPS, podľa ktorého „*Účastníci konania budú mať možnosť požiadať súdny orgán, aby preskúmal konečné správne rozhodnutia podľa právnych predpisov člena týkajúcich sa dôležitosti prípadu a preskúmal prinajmenšom právne aspekty počiatočných súdnych rozhodnutí vo veci*“. Uvedený článok podľa názoru sťažovateľky „... *jasne zakotvuje právo účastníka konania domáhať sa súdneho prieskumu konečného rozhodnutia správneho orgánu. To znamená, že hoci Občiansky súdny poriadok vylučuje niektoré prípady, kedy je konečné rozhodnutie správneho orgánu vylúčené zo súdneho prieskumu, t. j. ide o rozhodnutia predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, Dohoda TRIPS toto obmedzenie nepozná, resp. nestanovuje, a tým zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd.*“.

Sťažovateľka uvádza, že „*v zmysle čl. 154c zákona č. 90/2001 Z. z.,... medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd*“. Sťažovateľka zastáva názor, že Dohoda TRIPS (práva chránené touto Dohodou TRIPS ako majetkové práva možno zahrnúť pod čl. 20 ods. 1 ústavy), ako aj dohovor uvedené podmienky spĺňajú, a preto majú prednosť pred zákonom - Občianskym súdnym poriadkom (ďalej aj „OSP“).

Sťažovateľka v správnej žalobe tiež zdôraznila skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie úradu nemožno považovať za procesné rozhodnutie v zmysle § 248 písm. a) OSP, pretože sa dotýkalo „... *vlastného posúdenia hmotnoprávných práv a povinností účastníkov konania, ktoré boli predmetom tohto konania, t. j. hmotnoprávneho meritu veci. Na tom nič nemení skutočnosť, že Úrad dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je treba zrušiť a vec vrátiť späť prvoinštančnému orgánu. K týmto záverom totiž nedošiel z dôvodov procesných, avšak s ohľadom na odlišné (a podľa názoru žalobcu nesprávne a nezákonné) právne posúdenie hmotnoprávneho predmetu konania.*“.

Krajský súd uznesením č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 zastavil súdne konanie o podanej správnej žalobe. V odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, ktorým je iba zrušované prvostupňové rozhodnutie a vec je vrátená na nové prerokovanie a rozhodnutie, nemení nič na subjektívnych právach účastníkov správneho konania a je iba procesným rozhodnutím v zmysle § 248 písm. a) OSP. Krajský súd sa však podľa názoru sťažovateľky v danom uznesení vôbec nezaoberal jej argumentáciou týkajúcou sa potreby priamej aplikácie Dohody TRIPS a dohovoru, pričom „... *v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne vysvetlenie svojho postupu*“. Sťažovateľka bola toho názoru, že rozhodnutie krajského súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto podala v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom zopakovala svoju právnu argumentáciu uvedenú v správnej žalobe.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007 namietané uznesenie krajského súdu potvrdil. V odôvodnení uviedol, že:

- rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa II. hlavy V. časti OSP je založené na zásade subsidiarity súdneho prieskumu a nastupuje až v čase právoplatného skončenia správneho konania;
- druhostupňovým rozhodnutím úradu č. MOZ 827 728 II/38-2006 z 18. apríla 2006 nebolo meritórne rozhodnuté o predmete konania, nedošlo preto k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnení a povinností žalobcu v administratívnom konaní v zmysle § 244 ods. 3 OSP a v dôsledku toho sťažovateľka nie je na týchto právach ani v zmysle § 247 OSP ukrátená;
- vyslovený právny názor odvolacieho správneho orgánu je iba procesne záväzný pre správny orgán prvého stupňa, nie je súčasťou výroku rozhodnutia (nedošlo k zmene rozhodnutia), preto ho nemožno preskúmať až dotedy, kým sa nestane pre sťažovateľku konštitutívnym a záväzným v podobe právoplatného rozhodnutia správneho orgánu.

Sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v uvedenom uznesení najmä z týchto dôvodov:

- jej právna argumentácia je založená na potrebe priamej aplikácie Dohody TRIPS a dohovoru, pretože ak správny orgán v odôvodnení druhostupňového rozhodnutia uviedol, že jeho rozhodnutie je konečné, neprichádza do úvahy použitie § 248 písm. a) OSP, ktoré je „... v rozpore s medzinárodnými zmluvami, na ktoré sa sťažovateľ v súdnom konaní odvolával“;
- krajský súd ani najvyšší súd sa nevysporiadali a nevyvrátili argumentáciu sťažovateľky o potrebe priamej aplikácie Dohody TRIPS a dohovoru, pretože sa sústredili len na argument, že súdny prieskum zákonnosti správneho rozhodnutia nastupuje až v prípade právoplatného skončenia správneho konania;
- čl. 6 ods. 1 dohovoru zabezpečuje plnú jurisdikciu súdneho prieskumu, t. j. preskúmava v správnom súdnictve nielen hmotnoprávne aspekty (zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu), ale aj procesnoprávne aspekty (zákonnosť postupu správneho orgánu), kým § 248 písm. a) OSP „... práve naopak vylučuje zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve preskúmanie zákonnosti postupu“. Z uvedeného dôvodu je § 248 písm. a) OSP v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý má ako medzinárodná zmluva zabezpečujúca väčší rozsah ľudských práv prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky;
- Dohoda TRIPS zakotvuje súdny prieskum každého konečného rozhodnutia, pričom „... druhoінстанčné rozhodnutie Úradu takýmto rozhodnutím bezpochyby je, pretože Úrad v poučení uviedol, že ide o konečné rozhodnutie, proti ktorému sa v zmysle § 61 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. nie je možné odvolať“.
- vzhľadom na to, že čl. 41 ods. 4 Dohody TRIPS nezakotvuje, že súdnemu prieskumu majú byť podrobené výlučne meritórne konečné rozhodnutia správneho orgánu, súdny prieskum sa tak vzťahuje na všetky konečné rozhodnutia, t. j. nielen na rozhodnutia meritórneho charakteru, ale aj tie, ktoré rozhodujú s konečnou platnosťou o procesnom postupe v správnom konaní;
- druhostupňové rozhodnutie úradu má podliehať súdnemu prieskumu v správnom

súdnicte v zmysle Dohody TRIPS, pretože táto zabezpečuje väčší rozsah základných práv a slobôd, bola ratifikovaná Slovenskou republikou a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, t. j. má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky;

- napadnuté druhostupňové rozhodnutie úradu sa týkalo vlastného posúdenia hmotnoprávnych práv a povinností účastníkov konania, ktoré boli predmetom tohto konania, t. j. hmotnoprávneho merita veci, pričom „*Ako sťažovateľ v správnej žalobe už uviedol, na tom nič nemení skutočnosť, že Úrad dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je treba zrušiť a vec vrátiť späť prvoinštančnému orgánu. K týmto záverom totiž nedošiel z dôvodov procesných, avšak s ohľadom na odlišné (a podľa názoru sťažovateľa nesprávne a nezákonné) právne posúdenie hmotnoprávneho predmetu konania. Preto rozhodnutie Úradu malo byť podrobené súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva, t. j. na toto rozhodnutie sa nevzťahovala výluka ust. § 248 písm. a) OSP.*“.

Vzhľadom na doterajšiu spoločnú právnu úpravu v mnohých oblastiach sťažovateľka poukazuje tiež na súčasnú právnu úpravu v Českej republike, ktorá implementovala čl. 6 ods. 1 dohovoru v plnom rozsahu (konkrétne v zákone Českej národnej rady č. 150/2002 Sb. v znení neskorších predpisov - súdny poriadok správny). Podľa § 65 ods. 1 tohto zákona „... *ten, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený priamo alebo v dôsledku porušenia svojich práv v predchádzajúcom konaní úkonom správneho orgánu, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo záväzne určujú jeho práva alebo povinnosti, môže sa žalobou domáhať zrušenia takéhoto rozhodnutia, prípadne vyslovenia jeho ničotnosti, ak tento alebo osobitný zákon nestanoví inak. Odsek 2 tohto ustanovenia ďalej upravuje, že žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu môže podať aj účastník konania pred správnym orgánom, ktorý nie je na žalobu oprávnený podľa odseku 1, ak tvrdí, že postupom správneho orgánu bol ukrátený na právach, ktoré mu prináležia takým spôsobom, že to mohlo mať za následok nezákonné rozhodnutie.*“.

Sťažovateľka poukazuje tiež na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky - rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 158/99, v ktorom sa konštatuje, že „... *pre posúdenie podmienok prieskumu rozhodnutia orgánu verejnej správy v zmysle ust. § 244 ods. 1 o. s. ř. je určujúce to, či takéto rozhodnutie je spôsobilé zasiahnuť do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby, pričom k takémuto zásahu môže dôjsť aj rozhodnutím procesnej povahy, nič menej spojeným s hmotnoprávnymi aspektmi. Vo vzťahu k rozhodovaniu správnych orgánov ide zo strany súdneho prieskumu o posúdenie ich zákonnosti, a v rovine rozhodovacej činnosti Ústavného súdu o posúdenie, či tieto rozhodnutia sú alebo nie sú v rozpore s ústavne zaručenými právami, pričom ich posúdenie nie je možné preto podľa názoru Ústavného súdu ani v otázke obnovy správneho konania vopred vylúčiť. K rovnakým záverom dospel Ústavný súd tiež v prejednávanej veci, v ktorej ide o zastavenie konania o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu mimo odvolacie konanie a o zamietnutie odvolania proti rozhodnutiu o zastavení uvedeného konania.*“.

Vzhľadom na to, že krajský súd a najvyšší súd dospeli podľa názoru sťažovateľky k nesprávnym skutkovým a právnym zisteniam, tieto súdy rozhodli v rozpore s platným právom a porušili jej základné právo na spravodlivé prerokovanie veci podľa čl. 46 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka preto žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... na spravodlivé prejednanie veci upravené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd

- rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S/127/2006-37 6006200961 zo dňa 12. 10. 2006 a

- rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 SžoKS 162/2006 zo dňa 28. 6. 2007 bolo porušené.

2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 SžoKS 162/2006 sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi... sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť, na účet advokáta JUDr. E. B... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne prípisom z 24. januára 2008 oznámila ústavnému súdu zmenu názvu sťažovateľky na názov uvedený v záhlaví.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané

zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 154c ods. 1 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona (t. j. ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. účinného od 1. júla 2001), sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Podľa čl. 41 ods. 4 Dohody TRIPS (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky publikované pod č. 152/2000 Z. z. o uzavretí Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, ktorej súčasťou je ako príloha 1 C Dohoda TRIPS - Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva) účastníci konania budú mať možnosť požiadať súdny orgán, aby preskúmal konečné správne rozhodnutia podľa právnych predpisov člena týkajúcich sa dôležitosti prípadu a preskúmal prinajmenšom právne aspekty počiatkových súdnych rozhodnutí vo veci. Člen nie je viazaný poskytnúť možnosť preskúmania otázky oslobodenia v trestných prípadoch.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb,

ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“). Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 248 písm. a) OSP súdy nepreskúmavajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Ústavný súd konštatuje, že v podobnej veci (IV. ÚS 305/07) už rozhodol a uznesením zo 6. decembra 2007 sťažnosť sťažovateľky odmietol.

1. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé prerokovanie veci podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Podľa § 250d OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a OSP alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2 OSP). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy porušenia svojich práv, ktoré boli uznesením krajského súdu č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 podľa jej názoru porušené. Týmto účinným prostriedkom bolo odvolanie, ktoré sťažovateľka aj podala. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak

navrhovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu „Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky pred ich vyčerpaním vylúčená“ (IV. ÚS 10/02).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé prerokovanie veci podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007

Ústavný súd z fotokópie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007, ktoré bolo k sťažnosti sťažovateľky pripojené ako príloha, zistil, že uvedeným uznesením bolo potvrdené uznesenie krajského súdu č. k. 23 S/127/2006-37 6006200961 z 12. októbra 2006 ako prvostupňového súdu, ktorým bolo konanie zastavené podľa § 250d ods. 3 v spojení s § 248 písm. a) OSP.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedla najmä tieto dôvody:

- krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia jej veci, pretože v danom prípade treba aplikovať relevantné články Dohody TRIPS a dohovoru, ktoré majú prednosť pred zákonom (t. j. Občianskym súdnym poriadkom) v zmysle čl. 154c „ústavného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/2001“;
- čl. 41 Dohody TRIPS ustanovuje právo účastníka konania domáhať sa súdneho prieskumu konečného rozhodnutia správneho orgánu, akým rozhodnutie úradu č. MOZ 827 728 II/38-2006 z 18. apríla 2006 nepochybne je;
- napadnuté rozhodnutie správneho orgánu nemožno považovať za procesné rozhodnutie v zmysle § 248 písm. a) OSP, pretože sa dotýka vlastného posúdenia hmotnoprávných práv a povinností účastníkov konania, t. j. hmotnoprávneho merita veci;
- napadnuté uznesenie krajského súdu o zastavení konania je v rozpore so zásadami efektívnosti a hospodárnosti konania.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 6 SžoKS/162/2006 z 28. júna 2007 okrem iného uviedol: „Najvyšší súd... dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech“. Po citovaní § 244 ods. 1 a § 247 ods. 1 a 2 OSP ďalej uviedol „Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení neopomenúc článok 46 ods. 2 Ústavy... a článok 41 ods. 4 Dohody TRIPS, na ktorý poukazuje žalobca, pre

preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu musia byť zásadne splnené dve podmienky, a to, že fyzická alebo právnická osoba bola rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach a že toto rozhodnutie po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť, t. j. že ide o rozhodnutie konečné. Z pripojeného administratívneho spisu mal odvolací súd preukázané, že žalovaný správny orgán napadnutým rozhodnutím... podľa § 59 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní... v spojení s § 10 ods. 3 a 4 zák. č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach... zrušil prvostupňové rozhodnutie Úradu priemyselného vlastníctva SR... zo... 7. 10. 2005 a vec vrátil odboru známkov a dizajnov na nové prerokovanie a rozhodnutie, nakoľko v konaní o rozklade bolo zistené, že v dôsledku nedoručenia predbežného odmietnutia ochrany medzinárodnej ochrannej známky nebol prihlasovateľ oboznámený s podanými námietkami, lehotou na vyjadrenie k nim a s následkom nevyjadrenia sa k námietkam... Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa Druhej hlavy Piatej časti OSP (ustanovenia §§ 247 - 250k OSP) je dôsledne založené na zásade subsidiarity súdneho prieskumu vo vzťahu ku konaniu o riadnych opravných prostriedkoch v správnom konaní, ktorá zásada je vyjadrená v ustanovení § 247 ods. 2 OSP. Vzhľadom na to, súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia nastupuje až v prípade právoplatného skončenia správneho konania. V danom prípade prvostupňové rozhodnutie Úradu priemyselného vlastníctva SR... nenadobudlo právoplatnosť, pretože napadnutým rozhodnutím... bolo zrušené a v dôsledku toho správne konanie pokračuje. V preskúmvanej veci teda nejde o konečné rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu žalovaného v zmysle § 247 ods. 2 OSP. Takto potom... nedošlo k založeniu, zmene, alebo zrušeniu oprávnení a povinností žalobcu v administratívnom konaní v zmysle § 244 ods. 3 OSP a v dôsledku toho žalobca nie je na týchto právach ani v zmysle § 247 OSP ukrátený. Vyslovený záväzný právny názor odvolacieho správneho orgánu (§ 59 ods. 3 Správneho poriadku) je adresovaný a je záväzný pre procesný postup správneho orgánu prvého stupňa. Odvolací súd poukazuje na to, že vyslovený právny názor odvolacieho správneho orgánu v rozhodnutí... zo dňa 18. apríla 2006 je iba procesné záväzný pre správny orgán prvého stupňa. Tento právny názor nie je súčasťou výroku rozhodnutia (nedošlo k zmene rozhodnutia), preto nie je možné ho preskúmať, až do doby, kým sa nestane pre žalobcu konštitutívnym a záväzným v podobe výroku právoplatného rozhodnutia správneho orgánu. Nemožno opomenúť, že... rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu... nemení nič na subjektívnych právach účastníkov správneho konania, je iba procesným rozhodnutím, a preto nemôže byť predmetom preskúmvania súdom... Ani podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci neboli splnené predpoklady ustanovenia § 247 ods. 1, 2, 3 OSP v spojení s § 244 OSP. Napadnuté rozhodnutie žalovaného možno súčasne hodnotiť ako procesné v zmysle § 248 písm. a) OSP, pretože nim nebolo meritórne rozhodnuté vo veci. Ako je už uvedené vyššie, týmto rozhodnutím neboli založené, zmenené alebo zrušené práva alebo povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby. Nebolo preto možné akceptovať námietky žalobcu uvedené v odvolaní, nakoľko právoplatným rozhodnutím žalovaného nemohol byť ukrátený na svojich právach, keďže o jeho právach správny orgán ešte nerozhodol,

a ani nemohol byť ukrátený na svojom ústavnom práve domáhať sa preskúmania rozhodnutia správneho orgánu súdom, pretože túto možnosť bude nesporne mať v prípade meritórneho skončenia správneho konania. Taktiež podľa článku 41 ods. 4 Dohody TRIPS, ktorý žalobca cituje v odvolaní, účastníci konania budú mať možnosť požiadať súdny orgán, aby preskúmal konečné správne rozhodnutie podľa právnych predpisov člena týkajúcich sa dôležitosti prípadu a preskúmal prinajmenšom právne aspekty počítačových súdnych rozhodnutí vo veci. Odvolací súd poukazuje i na to, že zákonodarca podriadil tento predmet konania právnemu režimu rozhodovania o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa Druhej hlavy Piatej časti OSP a nie právnemu režimu rozhodovania o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov podľa Tretej hlavy Piatej časti OSP. Zásadu rýchlosti a efektivity je preto možné dodržiavať iba s prihliadnutím na pozitívnu právnu úpravu. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd... ako súd odvolací napadnuté uznesenie Krajského súdu... ako vecne správne potvrdil.“.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že uvedené uznesenie najvyššieho súdu považuje za arbitrárne a porušujúce jej základné práva uvedené v petite sťažnosti, pretože ním nebolo meritórne preskúmané „konečné“ rozhodnutie správneho orgánu.

V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva právo na spravodlivý proces znamená, že obe strany sporu musia mať možnosť predložiť svoju vec nezávislému a nestrannému súdu za rovnakých podmienok. V uvedenom kontexte princíp rovnosti zbraní, ktorý je jedným z atribútov práva na spravodlivý proces, znamená, že každá strana civilného procesu má rovnakú možnosť prezentovať svoju vec súdu za podmienok, ktoré ju nepostavia do podstatne nevýhodnejšej situácie v porovnaní s postavením odporcu (protistrany v konaní).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Ústavný súd však pri uplatňovaní svojej právomoci nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovanych ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (I. ÚS 13/00, IV. ÚS 287/04).

Ústavný súd preto osobitne skúmal, či v prípade namietaného uznesenia najvyššieho súdu neboli ustanovenia zákonov (najmä relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku) aplikované spôsobom, ktorý by znamenal porušenie označených práv sťažovateľky.

Sťažovateľka nesúhlasila s právnym názorom vysloveným v uznesení najvyššieho súdu, v ktorom potvrdil prvostupňové uznesenie krajského súdu o zastavení konania vo veci správnej žaloby proti druhostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu s poukázaním na to, že daným rozhodnutím správneho orgánu nebolo meritórne rozhodnuté o právach a povinnostiach sťažovateľky. Vysporiadal sa aj s argumentáciou sťažovateľky uvedenou v odvolaní z 5. decembra 2006, pričom zároveň uviedol dôvody, pre ktoré nemožno akceptovať právne názory sťažovateľky.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie základného práva občana nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (I. ÚS 8/96).

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy je právomoc súdov na preskúmanie správnych rozhodnutí ustanovená tzv. generálnou klauzulou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na tzv. negatívnu enumeráciu (t. j. vylúčenie preskúmania niektorých vecí súdom) v § 248 OSP, ktorú pripúšťa aj čl. 46 ods. 2 ústavy. V danom prípade sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu nepreukázala, že druhostupňovým rozhodnutím správneho orgánu, ktorým bola vec vrátená na prerokovanie a rozhodnutie prvostupňovému orgánu, bolo meritórne zasiahnuté do jej základných práv a slobôd. Argumentácia sťažovateľky sa obmedzila na samotné konštatovanie tohto faktu bez ďalšieho zdôvodnenia.

Z uvedeného dôvodu nie je podľa názoru ústavného súdu aplikovateľný ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože rozhodnutie správneho orgánu o vrátení veci na ďalšie prerokovanie prvostupňovému orgánu, ktoré má zabezpečiť zachovanie princípu rovnosti zbraní účastníkov konania, nie je rozhodnutím o občianskych právach a záväzkoch v zmysle uvedeného článku.

Ústavný súd ďalej uvádza, že z dikcie čl. 41 ods. 4 Dohody TRIPS na základe aplikácie pravidiel gramatického a logického výkladu nepochybne vyplýva, že výrazom „konečné správne rozhodnutia“ sú mienené meritórne rozhodnutia o občianskych právach a záväzkoch, a nie konečné procesné rozhodnutia týkajúce sa samotného priebehu konania. Ak by tomu tak nebolo, pokračujúca časť vety v uvedenom článku „... a preskúmal prinajmenšom právne aspekty počiatkových súdnych rozhodnutí vo veci“, by stratila svoje opodstatnenie.

K argumentácii sťažovateľky, že najvyšší súd v napadnutom uznesení nereagoval

na jej argument o potrebe priamej aplikácie čl. 41 ods. 4 Dohody TRIPS a čl. 6 ods. 1 dohovoru v jej veci, ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do detailov uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z uvedeného aspektu je v plnej miere realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd preto pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto uznesenie označiť za arbitrárne. Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu neexistuje ani taká príčinná súvislosť medzi základnými právami sťažovateľky, ktorých porušenie namieta, a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o tom, že tieto základné práva sťažovateľky boli porušené. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o arbitrárnosti namietaného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. III. ÚS 264/05).

Ústavný súd v rámci svojej ustálenej rozhodovacej činnosti už uviedol, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (IV. ÚS 235/05). Ústavný súd sa pri výkone svojej funkcie podľa ústavy zameriava na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v danom prípade také nedostatky nevykazuje (m. m. IV. ÚS 222/04, I. ÚS 131/05).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľky (napr. vrátením veci najvyššiemu súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie, priznaním úhrady trov konania, žiadosťou o prerušenie konania).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2009